

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (DISCIPLINA URBANÍSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 30 de maig de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- En data 19 de juliol de 2023, va sol·licitar una inspecció al Departament de Llicències i Inspecció del Districte d'Horta-Guinardó. En concret, denunciava la ubicació d'un tub extractor de fums al comerç de restauració situat a una planta baixa del carrer de Domènech i Montaner, que, segons manifestava, impedia l'entrada de llum i ventilació de la cuina de la planta baixa i el safareig de la segona planta.
- En data 7 d'agost de 2023, se li va comunicar que estava pendent d'una primera inspecció.
- En la data de presentació de la queixa manifestava que ningú havia passat pel seu domicili.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte d'Horta-Guinardó** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 2 de juliol de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

La resposta municipal es va emetre el mes de juliol del 2024. Tanmateix, per raons alienes a la Sindicatura de Greuges, no es va rebre en aquesta institució fins al 8 de novembre de 2024. L'escrit exposa les tramitacions dutes a terme pel Districte d'Horta-Guinardó i s'aporta còpia de l'expedient.

CONSIDERACIONS

1. La protecció de la legalitat urbanística

La protecció de la legalitat urbanística està regulada al títol setè del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme (TRLUC). Els articles 110 a 119 del Decret 64/2014, de 13 de maig, regulen el procediment de protecció de la legalitat urbanística vulnerada (RPLU).

D'acord amb els articles 199 i següents del TRLUC, la potestat de protecció de la legalitat urbanística és **d'exercici preceptiu de l'administració competent**. Així, quan l'Ajuntament té coneixement d'una situació d'una possible vulneració de l'ordenament urbanístic, ha d'activar els mecanismes de restauració de l'ordre jurídic vulnerat i la realitat física alterada.

Per tant, **l'Ajuntament està obligat a protegir la legalitat urbanística vulnerada**, a tramitar amb agilitat els expedients de protecció de la legalitat urbanística i impulsar-los d'ofici en tots els seus tràmits, a prendre les mesures cautelars necessàries per garantir l'execució de les seves resolucions, a impedir els usos de les construccions que siguin il·legals i a executar les seves resolucions d'execució forçosa.

2. La inspecció urbanística

La inspecció urbanística constitueix una potestat pública que forma part de l'activitat administrativa de la policia. El seu objectiu principal és comprovar, entre altres, que els actes d'edificació s'ajusten a la normativa urbanística i, en cas contrari, adoptar les mesures oportunes per al restabliment de la legalitat urbanística infringida.

L'impuls de la inspecció urbanística es pot produir en els casos següents:

- a) D'ofici per l'Administració o òrgan competent, a través dels controls periòdics que efectuen els seus serveis d'inspecció o a través de petició raonada de l'òrgan municipal o superior jeràrquic.
- b) Per denúncia, tant de persones físiques com jurídiques, tant públiques com privades.
- c) Per petició de l'Administració autonòmica competent en matèria d'urbanisme o altres òrgans de qualsevol administració pública.

Val a dir, però, que una cosa és que l'Administració estigui obligada a actuar i una altra de diferent és que la persona denunciant, pel mer fet de posar en coneixement uns fets davant l'Administració, tingui el dret que s'iniciï un expedient de protecció de la legalitat urbanística o que es duguin a terme les inspeccions oportunes per determinar una possible infracció.

En aquest sentit, l'article 111 del Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística (RPLU) regula **les actuacions prèvies** en els procediments de protecció de la legalitat urbanística. L'apartat 1 d'aquest precepte disposa que abans de la iniciació d'un procediment de protecció de la legalitat urbanística vulnerada, l'òrgan competent pot dur a terme les actuacions prèvies necessàries per conèixer les circumstàncies del cas, determinar les persones presumptament responsables, coordinar la seva actuació amb l'altra Administració competent per iniciar el procediment quan escaigui i, en funció del resultat, decidir motivadament sobre la conveniència d'iniciar el procediment o arxivar les actuacions.

3. La tramitació de la petició d'inspecció

Pel que fa l'expedient, el Districte informa que arran de la primera queixa presentada per la ciutadana en data 19 de juliol de 2023, s'hi va contactar telefònicament per aclarir la queixa.

El Districte va comprovar que hi havia una llicència concedida, per a "Instal·lació de sortida de fums per pati comunitari i reforma integral de local per a nou ús de restaurant (incloent-hi fusteries d'alumini)".

Informen que les imatges aportades per la denunciant van ser contrastades amb els serveis tècnics del Districte, i a les 17.25 hores del dia 9 de gener de 2024 es va realitzar inspecció in situ des de l'habitatge. L'accés a l'habitatge el va facilitar una dona que va manifestar que hi acabava d'entrar a viure de lloguer. Es van fer fotografies de la instal·lació des del punt que va permetre aquesta persona.

Seguidament es va inspeccionar la xemeneia des del local que havia fet les reformes i no es van trobar diferències amb la llicència atorgada. Acabada la inspecció i comprovat que la instal·lació de la sortida de fums s'ajustava a la llicència concedida, es va proposar el tancament i l'arxiu de l'expedient.

Doncs bé, en aquest punt i a la vista de la informació facilitada pel Districte, aquest expedient es va **arxivar en la fase de diligències prèvies**: el serveis tècnics del Districte van revisar les imatges aportades per la ciutadana, es va comprovar que existia la llicència, i, un cop realitzada la inspecció, es va constatar que la instal·lació de la sortida de fums s'ajustava a la llicència concedida.

De l'arxivament de l'expedient i del motiu d'aquest arxiu se'n va donar compte a la ciutadana promotora de la queixa el 19 de febrer de 2024.

Com ja hem dit en altres ocasions, no correspon a la Sindicatura revisar les decisions tècniques adoptades pels departaments de llicències i inspecció dels districtes, ni tampoc si les obres que s'han fet o s'estan fent s'ajusten, o no, als títols administratius habilitats per fer-les. Aquests aspectes formen part de les competències dels serveis municipals, d'acord amb el procediment establert per a la concessió de la llicència d'obres en el capítol II de l'Ordenança reguladora dels procediments d'intervenció municipal en les obres (ORPIMO), i a l'article 110 i concordants del RPLU.

Tanmateix **té raó a la ciutadana** quan sosté que la primera denúncia formulada va ser en data 19 de juliol de 2023 i no va ser fins al 10 de gener de 2024 que es va inspeccionar l'immoble.

En aquest punt, hem de manifestar que són freqüents les queixes ciutadanes que al·leguen una cert retard de l'Administració quan són els particulars els qui denuncien uns fets que podrien ser constitutius d'infraccions urbanístiques, com és aquest cas.

En aquest sentit, la Sindicatura ja ha posat de manifest que una de les raons que això succeeixi és el nombre elevat d'expedients gestionats i de les càrregues de treball de determinats serveis, com és el cas dels de llicències i inspecció dels districtes. La manca de mitjans de què disposen els serveis tècnics municipals dificulta que les actuacions prèvies en procediments de protecció de la legalitat urbanística es puguin fer amb la immediatesa que seria desitjable.

A la vista dels fets exposats, aquesta Sindicatura **no observa cap indicatiu d'actuació irregular** per part del Districte d'Horta-Guinardó.

Els principis de bona administració i d'eficàcia dels serveis públics, també recollits a l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, impliquen disposar d'una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat i respecti, alhora, els drets i els interessos legítims de la ciutadania, i que sigui capaç de resoldre els problemes d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, en l'article XXIII, en referència a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, indica que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte d'Horta-Guinardó ha estat ajustada a dret.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.